

แถลงการณ์ข้อเสนอต่อพรรคประชาชน

เรื่องการจัดการปัญหาการคุกคาม ล่วงละเมิดและแสวงหาประโยชน์ทางเพศในองค์กร

โดย เครือข่ายต่อต้านความรุนแรงด้วยเหตุแห่งเพศประเทศไทย

จากกรณีที่คุณธิษะณา ชุณหะวัณ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคก้าวไกล (พรรคประชาชนในเวลาต่อมา) ได้เปิดเผยผ่านหนังสือ “ประชาชนที่ไม่ยอมจำนน” ว่าตนเองเคยถูกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคก้าวไกล (ในขณะนั้น) ละเมิดทางเพศ และได้แจ้งให้ผู้บริหารพรรคในเวลานั้นทราบเรื่อง แต่พรรคไม่มีการดำเนินการใด ๆ เพื่อปกป้องผู้ถูกระทำ และยังคงให้พื้นที่ทางการเมืองกับผู้ละเมิดทางเพศนั้นต่อไป โดยต่อมา พรรคประชาชนได้ออกคำชี้แจงยอมรับว่าผู้บริหารพรรคในขณะนั้นได้ทราบเรื่องที่เกิดขึ้นจริง แต่เนื่องจากผู้ถูกละเมิดไม่ต้องการให้พรรคดำเนินการใด ๆ และไม่ยินยอมเปิดเผยชื่อผู้กระทำ พรรคจึงไม่สามารถดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงจนได้ข้อยุติ และต่อมาได้มีการยืนยันที่ขัดแย้งกันจากทั้งสองฝ่ายผ่านสื่อสาธารณะเกี่ยวกับการเปิดเผยหรือไม่เปิดเผยชื่อผู้กระทำ การละเมิด โดยผู้ถูกละเมิดยืนยันว่าได้มีการแจ้งชื่อผู้กระทำกับผู้บริหารของพรรคตั้งแต่นั้น ขณะที่ผู้บริหารพรรคยืนยันว่าผู้ถูกละเมิดไม่ยินยอมเปิดเผยชื่อผู้กระทำ

ต่อกรณีดังกล่าว เครือข่ายต่อต้านความรุนแรงด้วยเหตุแห่งเพศประเทศไทย ในฐานะเครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคมที่มีพันธกิจในการยุติความรุนแรงบนฐานเพศ ขอสนับสนุนและให้กำลังใจต่อการตัดสินใจของคุณธิษะณา ที่ออกมาเปิดเผยเหตุการณ์ดังกล่าว และเห็นว่าข้อมูลที่ถูกผู้ถูกละเมิดเปิดเผยเป็นสิ่งที่บุคคลและองค์กรที่เกี่ยวข้องรวมถึงคนในสังคมวงกว้าง ควรรับฟังด้วยความใส่ใจและเคารพต่อประสบการณ์ของผู้ถูกละเมิด และไม่พยายามลดทอนข้อกล่าวหาเรื่องการละเมิดทางเพศ โดยนำเรื่องราวหรือพฤติกรรมอื่นของผู้ถูกละเมิดมากล่าวอ้างในทางลบเพื่อหักล้างน้ำหนักของประสบการณ์การถูกละเมิดนั้น

ในส่วนของพรรคประชาชน ที่ผ่านมามีเหตุการณ์การคุกคาม ล่วงละเมิดและแสวงหาประโยชน์ทางเพศ โดยใช้อำนาจและสถานะทางการเมืองของบุคลากรของพรรคเกิดขึ้นหลายกรณี แต่นอกจากการรับมือกับปัญหาแต่ละกรณีเป็นครั้ง ๆ ไปแล้ว จนถึงวันนี้ยังไม่มีข้อมูลที่สาธารณชนรับทราบได้ว่าพรรคได้มีการดำเนินการในระดับนโยบาย และกลไกที่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขและป้องกันการคุกคาม ล่วงละเมิดและแสวงหาประโยชน์ทางเพศในองค์กรให้สำเร็จเป็นรูปธรรมที่ดำเนินการได้จริง ในกรณีของคุณธิษะณา แม้ขณะนี้จะมีสมาชิกของพรรคประชาชนให้ข่าวกับสาธารณะว่าพรรคได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการโดยไม่มีผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ผ่านมา เพื่อดำเนินการหาข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าวแล้วก็ตาม แต่ก็เป็นการดำเนินการที่ล่าช้าและยังไม่มีน้ำหนักเพียงพอในการตอบสนองทั้งต่อปัญหาเฉพาะกรณีนี้ และการป้องกันเชิงระบบต่อปัญหาการคุกคาม ล่วงละเมิดและแสวงหาประโยชน์ทางเพศที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เครือข่ายต่อต้านความรุนแรงฯ จึงมีข้อเสนอต่อพรรคประชาชน ดังนี้

1. พรรคประชาชนควรออกมาขอโทษอย่างเป็นทางการต่อผู้ถูกละเมิด จากกรณีที่ผู้บริหารพรรคได้รับการเปิดเผยข้อมูลเรื่องการละเมิดทางเพศแต่ไม่ได้มีความพยายามดำเนินการใด ๆ ที่จะสร้างความรู้สึกลดภัยและความไว้วางใจแก่ผู้ถูกละเมิดในขณะนั้น

2. ในกรณีการคุกคาม ล่วงละเมิดและแสวงหาประโยชน์ทางเพศ พรรคในฐานะองค์กรต้นสังกัดไม่อาจอ้างการที่ผู้ถูกละเมิดไม่พร้อมที่จะระบุตัวผู้กระทำหรือไม่พร้อมเข้าสู่กระบวนการแจ้งเหตุและสอบข้อเท็จจริงอย่างเป็นทางการ มาเป็นเหตุให้เพิกเฉยไม่ดำเนินการใด ๆ เพราะแม้พรรคจะไม่สามารถเริ่มกระบวนการสอบข้อเท็จจริงอย่างเป็นทางการได้ในขณะนั้น แต่ก็สามารถดำเนินมาตรการอื่น ๆ เพื่อสร้างความรู้สึกลดภัยแก่ผู้ถูกละเมิด เช่น การสอบถามและรับฟังความต้องการของผู้ถูกละเมิด การจัดให้มีระบบและขั้นตอนการบันทึกข้อมูลเท่าที่ผู้ถูกละเมิดเปิดเผยโดยแจ้งให้ผู้ถูกละเมิดทราบ เพื่อเป็นหลักฐานหากจะมีการดำเนินการอย่างเป็นทางการหรือหากเกิดเหตุซ้ำในอนาคต การกำหนดตัวบุคคลและช่องทางเฉพาะที่ผู้ถูกละเมิดสามารถขอคำปรึกษา ให้ข้อมูลเพิ่มเติมหรือแจ้งความประสงค์อื่นใดเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และการเสนอกระบวนการคุ้มครองและสนับสนุนหรือเยียวยาทางจิตใจ สังคมและกฎหมายแก่ผู้ถูกละเมิด เป็นต้น

3. นอกจากการตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นรายกรณีแล้ว พรรคในฐานะองค์กรยังมีหน้าที่ต้องดำเนินการเชิงรุกให้สำเร็จเป็นรูปธรรมโดยเร็ว ทั้งการจัดทำนโยบาย แนวปฏิบัติ และกลไกเพื่อการแก้ไขและป้องกันปัญหาการคุกคาม ล่วงละเมิดและแสวงหาประโยชน์ทางเพศในองค์กรอย่างเป็นระบบ ซึ่งรวมถึงการสร้างให้บุคลากรทุกระดับของพรรคตระหนักรู้และมีทัศนคติที่ไม่ยอมรับการคุกคาม ล่วงละเมิดและแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และรับทราบข้อมูลเรื่องช่องทางการร้องเรียนและกลไกการจัดการปัญหาอย่างทั่วถึง และทำให้กลไกการตอบสนองต่อปัญหาของพรรคมีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ไว้วางใจ

4. ในกรณีของคุณิษะณา เครือข่ายฯ สนับสนุนให้มีการตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วยบุคคลภายนอกที่มีประสบการณ์ มีความเข้าใจและความละเอียดอ่อนในการจัดการข้อร้องเรียนเรื่องการคุกคาม ล่วงละเมิดและแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และเป็นที่ไว้วางใจของผู้ถูกละเมิด ทำหน้าที่สื่อสาร สอบถามและรับฟังความต้องการ และกำหนดแนวทางการเยียวยาและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ถูกละเมิด ตลอดจนรวบรวมและพิจารณาข้อเท็จจริงของเหตุการณ์เท่าที่ผู้ถูกละเมิดประสงค์จะเปิดเผย และกำหนดแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองรวมทั้งติดตามให้พรรคดำเนินการตามผลการพิจารณาของคณะกรรมการด้วย

5. ท้ายที่สุด พรรคประชาชนควรเร่งดำเนินการจัดการกรณีปัญหาที่เกิดขึ้นกับคุณิษะณาโดยเร่งด่วน เพราะการปล่อยเวลาในการจัดการปัญหาให้นานออกไป นอกจากจะเป็นการทำลายความชอบธรรมของพรรคแล้ว ยังอาจเป็นการเปิดช่องให้การกล่าวโทษและซ้ำเติมผู้ถูกละเมิดโดยอิงกับมายาคติการโทษเหยื่อ (victim blaming) ยังคงดำเนินต่อไป

เครือข่ายต่อต้านความรุนแรงฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าพรรคประชาชนจะให้ความสำคัญและดำเนินการตามข้อเสนอข้างต้นอย่างเร่งด่วนและจริงจัง เพื่อให้พรรคเป็นองค์กรทางการเมืองที่ยังคงมีความชอบธรรม และสะท้อนถึงความยึดมั่นในหลักการประชาธิปไตยควบคู่ไปกับการเคารพหลักความเสมอภาคระหว่างเพศและการไม่ยอมรับการคุกคาม ล่วงละเมิดและแสวงหาประโยชน์ทางเพศในองค์กรและสังคม

เครือข่ายต่อต้านความรุนแรงด้วยเหตุแห่งเพศประเทศไทย ประกอบด้วย

- แผนงานสุขภาวะผู้หญิงและความเป็นธรรมทางเพศ สมาคมเพศวิถีศึกษา
- มูลนิธิหญิงชายก้าวไกล
- เครือข่ายทอม ผู้ชายข้ามเพศ นอนไบนารี (TransEqual)
- มูลนิธิเพื่อสิทธิและความเป็นธรรมทางเพศ
- มูลนิธิธีรนาถ กาญจนอักษร
- มูลนิธิเครือข่ายเพื่อนกะเทยเพื่อสิทธิมนุษยชน
- องค์กร Feminist Legal Support (FLS)
- มูลนิธิเพื่อความยุติธรรมทางเพศ (SHero Thailand)
- สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีฯ
- มูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคม
- มูลนิธิเด็ก เยาวชน และครอบครัว
- เครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพเยาวชน (ขสย.)
- มูลนิธิเพื่อนหญิง
- มูลนิธิรักษ์ไทย
- มูลนิธิทำทาง
- เครือข่ายขับเคลื่อนกฎหมายคุ้มครองแรงงานว่าด้วยสิทธิความเป็นมารดา